

naturligt til at fastsætte en Omregulering af Geistlighedens Indtægter. Der er vistnok Spørgsmaal om en saadan Omregulering af Skatter, der ogsaa vil have nogen Indflydelse paa de geistlige Embeder, men denne Skatteindflydelse er dog ingenlunde det væsentlige ved hine Embeders Lønning, og at tage Bestemmelser om de geistlige Embeders Lønningsmaade herunder, forekommer mig derfor aldeles urigtigt. Det forekommer mig endnu urigtigere, at en saadan Afgjørelse indtræder under 3die Forhandling af en saadan Lov, og jeg vil af disse Grunde allerede troe, at Thinget burde komme til at forkaste Endringsforslaget eller i det Alleringeste til at udelukke den Slutning, som skal udgaae ifølge det principale Underamendement. Jeg troer, at de Folkethingsmænd, hvem det er om at gjøre, ikke saa meget at opnaae dette eller hiint enkelte Resultat siebliskelig, som ved Siden af Hovedresultatet at faae ind paa en god og rigtig Vej i vor hele Lovgivning, at de bør vore paa den Maade, som jeg har sagt. Jeg har sagt, at det ikke var rigtigt at inddrage denne Sag til Afgjørelse her i Genhold til det formelle Princip; men jeg har ogsaa allerede forrige Gang antydet, dengang et lignende Amendement var under Forhandling ved Loven om Hartkornets Udjevning, at denne Sag havde saadanne praktiske Vanskeligheder, at det var urigtigt nu at gaae ind derpaa. Antages det stillede Endringsforslag i dets Heelhed, saa seer jeg ikke Andet, og jeg troer ogsaa, at det er tilsligtet, at det skal være saa, at Ministeren ikke kan foreslaae til Hans Majestæt Kongen Besættelsen af nogetsomhelst geistligt Embede, førend dets Lønning er reguleret, og det erklærer jeg for at være saa vanskeligt, at jeg tvivler paa, at nogen beständig Minister kan gaae ind paa at udføre det. Man vil sige: hvorfor kan man ikke bestemme et enkelt geistligt Embedes Indtægter, men jeg siger, man kan ikke tage Bestemmelse om det enkelte Embede førend man har faaet et Grundlag for denne Bestemmelse ved at have udkastet og meget nøje drøftet en Plan, som omfatter alle de geistlige Embeder. Det gjælder baade at udfinde, hvad der er den passende Størrelse af Lønningen for de forskjellige Embeder efter deres Vanskelighed,

og tillige at udfinde den Maade, hvorpaa denne Løn skal tilveiebringes og hvorledes man skal vurdere de Indtægter, som nu ere henlagte dertil, forsaavidt som nogle af dem en større eller mindre Deel bibeholdes, og dette har sine meget store Vanskeligheder. Hertil kommer ogsaa, at det er overordentligt vanskeligt at gennemføre Foranstaltningen for enkelte Embeder, saalange den ikke er gennemført i det Hele. Et Spørgsmaal der ogsaa nødvendigviis maa komme frem, er Spørgsmaalet om hvad Embederne indbringe, og da tillige hvad Midler vi have til at tilfredsstille dette Krav i de Indtægter, som allerede ere henlagte dertil, uden at henvende os til Staten om yderligere Tilskud eller uden at aflaae det, og det, som Staten kunde forlange. Man skal altsaa have en klar Oversigt over de Hjælpekilder, som man har, enten man saa vil lade disse Hjælpekilder tilfalde de samme Diemed eller ikke; det skal man have førend man kan gjøre Planen for det Hele og førend man kan tage en rigtig Bestemmelse om de enkelte Embeder. Alt dette kræver en ikke kort Tid og derimod indtræde Vacancer i de geistlige Embeder efterhaanden hyppigt og meget snart. Det er ogsaa nævnt, at denne Sag berørte saaledes det hele kirkelige Forhold, at den stod i Berørelse med Folketingskirkens tilkommende Forsatning; det troer jeg ogsaa er ganske rigtigt, og naar man siger, at man ikke skal lade det henstaae, thi paa den Maade kan man drage det hen i det Uendelige, thi den Lov faae vi ikke, saa kommer jeg tilbage til hvad jeg tidligere har sagt. Jeg troer, at Forsætningen er saaledes, at man ikke kan unddrage Folket de Love, som den lovgivende Magt virkelig føler per er Trang til, og jeg troer, at der er lagt en saadan Magt hos Rigsdagen og Folket, at man ikke behøver at være bange for, at Ministrene, hverken den ene eller den anden, skulle paa denne Maade kunne skuffe en billig Forventning. Jeg maa af disse Grunde udtale mig for, at man væsentlig bliver ved, hvad der er vedtaget ved 2den Behandling; men hvis man vil gaae ind paa det nu stillede Endringsforslag, at man da kun antager det, efterat have først vedtaget det stillede principale Sub-Amendement, saa er det jo opnaaet, troer jeg, hvad man paa no-